

НАЧИН УСКЛАЂИВАЊА ИЗНОСА ИЗ ОБЛАСТИ БОРАЧКО-ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ У 2019. ГОДИНИ

Република Србија, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је на име усклађивања износа из области борачко-инвалидске заштите од 01. јануара 2019. године била у обавези да примењује нов начин обрачуна, у складу са Законом о изменама и допунама Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца ("Службени гласник РС", бр. 50/2018 од 29.06.2018. године).

Образложење: Пресудом Основног суда у Сомбору је обавезана тужена Република Србија, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања из Београда, да тужиоцу на име разлике између припадајуће и исплаћене личне инвалиднине и накнаде за незапосленост за период од 01.11.2017. године до 30.12.2019. године исплати износ од 3.379,22 динара заједно са законском затезном каматом од 01.12.2020. године, па све до исплате. У спроведеном првостепеном поступку је утврђено да је тужиоцу одлуком надлежног органа, Општинске управе Кула број 04-580-38/2015 од дана 30.4.2015. године, признато својство ратног војног инвалида IV групе инвалидитета са 80 % инвалидитета, за стално, почев од 01. јануара 2015. године па надаље, и утврђена лична инвалиднина у месечном износу од 41 % од основа, просечне нето зараде у Републици Србији без пореза и доприноса из претходног месеца, увећане за 80 %. Тужиоцу је одлуком надлежног органа, Општинске управе Кула број 04-580-249/2018 од дана 27.12.2018. године, призната лична инвалиднина IV групе са 80 % инвалидитета у месечном износу од 41 % од основа, а решењем истог органа број 04-580-250/2018 од дана 27.12.2018. године, признато право на накнаду за време незапослености у месечном износу од 100 % основа. Одлуком министра за рад, запошљавање, борачка и социјална питања бр. 401-01-342/2018 од 8.3.2018. године утврђено је да ће се усклађивање исплаћених износа из области борачко-инвалидске заштите за 2018. годину вршити једном годишње. Основица за обрачун за 2018. годину након ове одлуке је просечна нето зарада, основица од 47.575,00 динара (просечна нето зарада у Републици Србији за новембар месец 2017. године). Тужиоцу за 2018. годину, припада лична инвалиднина и накнада за незапосленост, у износу од укупно 1.035.345,72 динара, исплаћено му је 996.518,42 динара накнадно, дана 28.03.2019. године исплаћена му је разлика на име усклађивања за 2018. годину у укупном износу од 38.826,00 динара, чиме није остало неисплаћене разлике примања по утуженим основима. Тужиоцу за 2019. годину, припада лична инвалиднина и накнада за незапосленост, у износу од укупно 1.145.166,46 динара, исплаћено му је 1.031.997,00 динара накнадно, дана 25.04.2020. године исплаћена разлика на име усклађивања од укупно 109.890,25 динара, за личну инвалиднину 46.662,24 динара и на име новчане накнаде за време незапослености износ од 63.228,00 динара и остала је неисплаћена разлика од 3.379,22 динара и то за месец јануар 2019. године. Према одредби чл. 28 Закона о основним правима бораца и војних инвалида и породица палих бораца, који је донет 15. маја 1998. године, лична, породична и увећана породична инвалиднина, додатак за негу и помоћ и ортопедски додатак одређују се у месечним износима, док је основ за одређивање месечних износа примања из става 1 овог члана износ просечне нето зараде у Савезној Републици Југославији из претходног месеца, увећан за 80 %. Одредбом чл. 71 наведеног Закона прописано је да се лична, породична и увећана породична инвалиднина, додатак за негу и помоћ, ортопедски додатак и накнада за време незапослености исплаћују по истеку месеца за који се врши исплата. Законом о изменама и допунама Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца ("Службени гласник РС", бр. 50/2018 од 29.06.2018. године, а ступио је на

снагу 07.07.2018.) у члану 2 је прописано да се у члану 28 став 2 мења и гласи: „Основ за одређивање месечних износа примања из става 1 овог члана је износ просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији из претходне године, увећан за 80 %.”, а чланом 4 да се члан 71 мења и гласи: „Лична, породична и увећана породична инвалиднина, додатак за негу и помоћ, ортопедски додаток и накнада за време незапослености усклађују се једном годишње према кретању просечне годишње зараде без пореза и доприноса у Републици Србији у претходној години на основу објављених података републичког органа надлежног за послове статистике и исплаћују се уназад. Усклађени износи права из става 1 овог члана припадају од 1. јануара године за коју је извршено усклађивање и исплаћују се након обрачуна припадајућих износа у складу са објављеним подацима органа надлежног за послове статистике. Од 1. јануара текуће године до објављивања података из става 1 овог члана врши се исплата месечног износа права који је исплаћиван у претходној години, а разлика по извршеном усклађивању обрачунава се једнократно.”. Самосталним чл. 8 Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца је прописано да ће општински орган управе донети по службеној дужности решења којима ће, сагласно овом закону, решења о праву на личну, породичну и увећану породичну инвалиднину, додатку за негу и помоћ, ортопедски додаток, борачки додаток и накнаду за време незапослености донета до дана ступања на снагу овог закона изменити у делу којим су наведени основ за утврђивање износа права и начин усклађивања износа права, са важношћу од 1. јануара 2019. године и да ће решења из става 1 овог члана надлежни орган донети у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона. Сходно изнетом, тужена је од 01. јануара 2019. године била у обавези да примењују нов начин обрачуна у складу са изменама и допунама закона, те да разлику по извршеном усклађивању обрачунава и исплаћује једнократно. Супротно жалбеним наводима тужене, правилно је првостепени суд ценио изведени доказ вештачењем, прихватајући налаз вештака у делу у коме је вештак применио методологију прописану Законом о изменама и допунама Закона о основним правима бораца, војних инвалида и породица палих бораца (“Службени гласник РС”, бр. 50/2018 од 29.06.2018. године, а ступио је на снагу 07.07.2018.) који је био на снази у утуженом периоду. Наиме, из садржине списка односно налаза вештака, који је приликом вештачења имао у виду промет на текућем рачуну тужиоца, произилази да је тужена дана 20.02.2019. године исплатила накнаду за јануар 2019. године у износу од 82.685,00 динара, док тужена до закључења главне расправе није на поуздан и несумњив начин доказала да је за наведени месец исплатила тужиоцу износ од 86.292,00 динара, како то правилно налази првостепени суд. Из наведених разлога жалба тужене је одбијена као неоснована, а првостепена пресуда потврђена у побијаном делу главног захтева.

(Пресуда Вишег суда у Сомбору број Гж. 301/24 од 11. јуна 2024. године)